

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen mellan Republiken Finland och Republiken Uruguay om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid deras diplomatiska och konsulära beskickningar samt representationer vid mellanstatliga internationella organisationer

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen mellan Republiken Finland och Republiken Uruguay om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid deras diplomatiska och konsulära beskickningar samt representationer vid mellanstatliga internationella organisationer (RP 181/2025 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Annika Naskila, utrikesministeriet
- juridisk specialsakkunnig Kitta Kangas, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner en överenskommelse mellan Republiken Finland och Republiken Uruguay om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid deras diplomatiska och konsulära beskickningar samt representationer vid mellanstatliga internationella organisationer och att riksdagen antar en lag för att sätta i kraft de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

I många länder är det i princip möjligt för familjemedlemmar till beskickningspersonal att arbeta, men det förutsätts då att de avstår från sin diplomatstatus och immunitet, om inte regeringarna ingår en separat så kallad överenskommelse om familjemedlemmar och makar, där villkoren för arbete fastställs. Överenskommelsen mellan Finland och Uruguay innehåller närmare bestämmelser om villkoren för arbete, tillståndsförfarandena och arbetande familjemedlemmars status. I enlighet med överenskommelsen är familjemedlemmar i regel skyldiga att i den mottagande staten betala inkomstskatt och socialskyddsavgifter på lön för förvärvsarbete som utövas där. Den mottagande statens nationella lagstiftning tillämpas på förvärvsarbetet.

Betänkande UtUB 2/2026 rd

Enligt överenskommelsen mellan Finland och Uruguay ställs inga restriktioner på förvärvsarbetets natur eller art. I yrken eller verksamhet med särskilda behörighetsvillkor ska en familjemedlem dock uppfylla den mottagande statens bestämmelser. Vidare kan tillstånd för förvärvsarbete förvägras i sådana fall där av säkerhetsskäl endast medborgare i den mottagande staten får anställas.

Överenskommelsen träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter det att den senare underrättelsen om fullföljande av de nationella förfaranden som ikraftträdandet förutsätter har tagits emot. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner den överenskommelse om familjemedlemmar och makar som ingicks med Uruguay den 18 november 2024. Propositionen innehåller också ett förslag till en så kallad blankettlag, genom vilken de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftning sätts i kraft.

(2) Syftet med överenskommelsen med Uruguay om familjemedlemmar och makar är att möjliggöra förvärvsarbete för familjemedlemmar till personalen vid diplomatiska och konsulära beskickningar samt representationer vid internationella organisationer i Uruguay utan att de ska behöva avstå från sin diplomatstatus i de fall då detta enligt den mottagande statens praxis annars är en förutsättning för förvärvsarbete. På motsvarande sätt garanterar Finland förutsättningarna för förvärvsarbete i Finland för familjemedlemmar i motsvarande position från Uruguay.

(3) Överenskommelserna om familjemedlemmar och makar omfattar enligt definitionerna i huvudsak makar samt medföljande minderåriga barn eller barn i beroendeställning till personer som är ackrediterade vid beskickningarna, men de har praktisk betydelse främst med tanke på makarnas möjligheter att förvärvsarbета. Överenskommelserna gäller inte familjemedlemmar som är medborgare i eller varaktigt bosatta i den mottagande staten.

(4) Utrikesutskottet välkomnar att en överenskommelse om familjemedlemmar och makar har ingåtts med Uruguay. Hittills har Finland motsvarande överenskommelser med Kanada, Storbritannien, Förenta staterna, Ungern, Chile, Serbien, Vietnam, Israel, Argentina, Sydafrika, Colombia, Peru, Indien, Brasilien, Namibia och Ukraina. Förhandlingar om överenskommelser med Australien och Kazakstan pågår.

(5) Under sakkunnigutfrågningen konstaterades det att det fortfarande finns behov av nya överenskommelser om familjemedlemmar och makar. I många länder är det i princip möjligt för makar till beskickningspersonal att förvärvsarbета, men under förutsättning att man avstår från sin diplomatstatus och immunitet, om det inte ingås en överenskommelse. Utrikesutskottet anser det vara viktigt att utrikesministeriet aktivt försöker påverka sysselsättningen av makar till anställda vid beskickningar i utlandet genom att ingå överenskommelser om makar. Makens

Betänkande UtUB 2/2026 rd

möjligheter till förvärvsarbete under en utlandsstationering kan ofta vara ett betydande incitament för tjänstemännen att flytta över till en beskickning i utlandet.

(6) Utskottet framhåller också att överenskommelser om familjemedlemmar och makar främjar målen i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) och diskrimineringslagen (1325/2014) samt utrikesministeriets familjepolitiska mål.

(7) Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner överenskommelsen i proposition RP 181/2025 rd.

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 181/2025 rd utan ändringar.

Helsingfors 11.3.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Sofia Vikman saml
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Antti Kaikkonen cent
medlem Atte Kaleva saml
medlem Pia Kauma saml
medlem Jarmo Lindberg saml
medlem Antti Lindtman sd
medlem Veijo Niemi saf
medlem Jenna Simula saf
medlem Ville Skinnari sd
medlem Tytti Tuppurainen sd
ersättare Vilhelm Junnila saf
ersättare Tuula Väättäinen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Tiina Larvala.